

Силабус навчальної дисципліни

Фаховий коледж

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Освітньо професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр	Форма навчання	денна	Навчальний рік/ семестр	За вибором здобувачів освіти
------------------------------	---------------------------	----------------	-------	-------------------------	------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Риторика
Циклова комісія	Початкова освіта
Освітня програма	
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: вибіркова Кількість кредитів: 3 Кількість годин: 90 Аудиторні заняття: 46 Самостійна робота: 44
Викладач(і), відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, адреса електронної пошти викладача/ів)	Коврей Дора Йосипівна (доктор філософії) викладач Фахового коледжу ЗУІ kore.dora@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Риторика» є вибірковою дисципліною, яка сприяє формуванню риторичної культури здобувачів освіти. Пропонована програма навчального курсу «Риторика» зорієнтована на потреби сьогодення – навчання ефективній технології комунікації, що є безумовним свідченням комунікативної компетентності майбутнього спеціаліста, і враховує сучасні наукові здобутки в осмисленні таємниць мистецтва словесного вираження і впливу на аудиторію.
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Риторика як наука і мистецтво ефективної усної переконуючої комунікації, становить фундамент професіоналізму лідерів суспільства різних сфер діяльності. Курс «Риторика» акумулює найважливіші здобутки комплексу гуманітарних наук, які зорієнтовані на формування і розвиток мисленнєвої, мовленнєвої комунікативної культури, удосконалення і оптимізацію ефективного мовленнєвого спілкування. Культура мовлення

– специфічний індикатор комунікативної культури, яка є обов'язковим компонентом гуманістичного мислення, риторичної культури особистості.

Мета навчального курсу “Риторика” – розвинути мисленнєві, нормативні мовленнєві уміння та навички; опанування форми ефективної переконуючої комунікації за нестандартних ситуацій життєвого і професійного спілкування; сформувати уміння та навички ораторського мистецтва, розвинути майстерність створювати і виголошувати публічні промови.

Завданнями «Риторики» є навчання мистецтву створювати з урахуванням узусу і відповідної йому комунікативної спрямованості тексти певних жанрів насамперед в усній формі, сприяти практичному оволодінню навичками ораторського мистецтва, культурою вербального спілкування.

У результаті засвоєння матеріалу курсу “Риторика” студенти повинні, знати:

- своєрідність риторики як самостійної теоретико-прикладної науки;
- історичні витоки риторики;
- специфіку, різновиди і жанри публічного мовлення;
- особливості професійного красномовства, праці видатних ораторів;
- сучасний етикет публічного мовлення;
- стратегію, тактику і концепцію публічного виступу;
- етапи творчої діяльності оратора;
- сучасні вимоги до промовця;
- види аргументів і ситуації їх використання;
- сучасні методи риторичного аргументування;
- принципи безконфліктного спілкування;
- прийоми активізації уваги слухачів;
- сутність полеміки і полемічні прийоми;
- вимоги до мовленнєвої культури оратора;
- правила спілкування для мовця і слухача;
- найуживаніші мовні моделі звертання, ввічливості, вибачення, погодження, непогодження тощо;
- критерії оцінювання усної промови.

Програма навчальної дисципліни містить 2 змістовні модулі:

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Риторика як наука і мистецтво.

Тема 2. Історичні витоки та розвиток риторики: традиції та сучасність.

Тема 3. Риторика як інтегративна наука публічної переконуючої комунікації.

Тема 4. Риторична етика.

Змістовний модуль 2.

Тема 5. Інвенція.

Тема 6. Диспозиція.

Тема 7. Елокуція.

Тема 8. Меморія та акція.

Тема 9. Професійне красномовство.

<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Тема 10. Основи полемічного мистецтва.</p> <p>Критерії оцінювання усної промови (виступу):</p> <ul style="list-style-type: none"> - змістовність мовлення; - логіко-композиційна будова; - логічність і послідовність мовлення; - правильність будови фрази; - аргументованість мовлення; - доречність мовлення; - багатство мовлення; - правильність мовлення; - влучність слова; - виразність мовлення; - доступність мовлення; - образність мовлення; - стилістика мовлення; - ємність мовлення; - правильність наголосу; - дикція; - дихання; - логічний наголос; - інтонаційна образність; - сила голосу - темп, паузи; - ритм, музичність; - емоційність; - поза; - пантоміміка; - міміка, жести; - манера; - зовнішній вигляд; - взаємодія оратора з аудиторією; - урахування зворотного зв'язку; - засоби активізації уваги; - вільне володіння текстом; - імпровізація; - сучасний мовленнєвий етикет; - службовий мовленнєвий етикет; - етика публічної комунікації; - єдність думки, слова, риторичного вчинку на засадах християнської моралі; - харизма оратора. <p>Контроль навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти проводиться відповідно до критеріїв оцінювання теоретичної і практичної підготовки. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінювання.</p> <p><i>Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається за методикою накопичування балів за результатами поточного та підсумкового контролю знань.</i></p> <table border="1" data-bbox="625 1948 1471 2004"> <tr> <td data-bbox="625 1948 853 2004"></td> <td data-bbox="853 1948 1005 2004"></td> <td data-bbox="1005 1948 1471 2004">Оцінка за національною шкалою</td> </tr> </table>			Оцінка за національною шкалою
		Оцінка за національною шкалою		

	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики		для заліку
	90-100	A	відмінно	5	зараховано
	82-89	B	добре	4	
	75-81	C			
	64-74	D	задовільно	3	
	60-63	E			
	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	2	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	2	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	<p>Відвідування навчальних занять є обов'язковим, основні вимоги до студентів: активність на практичних заняттях, відпрацювання пропущених занять, допуск до підсумкового контролю; дотримання правил академічної доброчесності.</p> <p>Навчальні заняття проводяться в спеціалізованих кабінетах обладнаних мультимедійними проєкторами; в закладі забезпечено необмежений вільний доступ до інформаційних ресурсів.</p> <p>При дистанційній або змішаній формах навчання використовується інструментарій платформи Google Classroom .</p> <p>Навчальні ресурси: виклад матеріалу викладачем та його конспектування студентами, плани практичних занять, методичні вказівки та практичні рекомендації до виконання завдань, виконання індивідуальних завдань і самостійної роботи.</p>				
Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	<p><i>Базова література:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Абрамович С.Д., Молдован В.В., Чикарькова М.Ю. Риторика загальна та судова: Навч. посіб. – К. : Юрінком Інтер, 2002. – 416 с. Біленко Тетяна. Феномен слова в українських реаліях (філософський аспект) Монографія. – К. : Знання України, 2003. – 432 с. Вандишев В.М. Риторика. – К. : Кондор, 2003. – 264 с. Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення : навч. посіб. / Т. Б. Гриценко. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 536 с. 				

5. Климова К.Я. Основи культури і техніки мовлення: Навч. посібник. – 2е вид., випр. і доп. – К.: Ліра-К, 2006. – 240 с.

6. Колотілова Н.А. Риторика Навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.

7. Олійник О. Риторика: Навч. посіб. для студ. вузів. /О. Олійник. – Київ.: Кондор, 2009. – 170 с.

8. Онуфрієнко Г.С. Риторика: Навч. посіб. / Г.С. Онуфрієнко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 592 с.

9. Ораторське мистецтво: Навч. посіб. / Н.П. Осипова, В.Д. Воднік, Г.П. Клімова та ін. За ред. проф. Н.П. Осипової. – Харків: Одиссей, 2005. – 144 с.

10. Сербенська О. А. Культура усного мовлення : практикум : навч. посіб. / О. А. Сербенська – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 216 с.

11. Adamik Tamás Retorika Budapest: Osiris, 2005. – 705 о.
Додаткова література:

1. Єрмоленко С. Я. Нариси з української словесності: стилістика та культура мови / С. Я. Єрмоленко. – К. : Довіра, 1999. – 431 с.

2. Качуровський І. Основи аналізу мовних форм (стилістика). Фігури і тропи. – К. : Наук. думка, 1995. – 280 с.

3. Культура української мови : довідник / [Єрмоленко С. Я., Дзюбишина-Мельник Н. Я., Ленець К. В. та ін.]; за ред. В. М. Русанівського. – К. : Либідь, 1990. – 304 с.

4. Навчально-методичний посібник з курсів «Основи риторики» та «Професійна риторика» / укл. Гузенко І.І. – Львів, 2014. – 328 с.

5. Погрібний Анатолій. Розмови про наболіле, або Якби ми вчилися так, як треба... – К.: Видавничий центр “Просвіта”, 1999. – 336 с.

6. Пономарів О. Д. Культура слова : мовностилістичні поради : навч. посіб. / О. Д. Пономарів. – К. : Либідь, 1999. – 240 с.

7. Радевич - Винницький Я. Етикет і культура спілкування. - Л., 2006. – 291 с.

8. Сагач Галина Михайлівна. Риторика : навчальний посібник для серед. і вищ. навч. закл. України / Г. М. Сагач ; Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Ін Юре, 2000. - 568 с.

9. Bognár Elek Szónokok, előadók kézikönyve/ Budapest : Kossuth, 1974. – 204 о.

10. Uray Judit A beszédművelés lehetőségei az általános iskola felső tagozatában/ Budapest: Tankönyvkiadó Vállalat, 1984. – 195 о.

Інформаційні ресурси:

1. https://www.google.com/search?rlz=1C1A0HY_ruUA736_UA736&biw=1920&bih=946&sxsrf=ALeKk01f1sc8R-RtJr0spOQRoXoE1L5JsQ%3A1583130040946&ei=uKVCXtK1OYS53APzrKjIAQ&q=%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%89%D1%96+%D0%B2%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BF%D0%B8+%D0%B7+%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B8+%D0%B2%D1%80

[96%D0%B4%D0%B5%D0%BE&oq=%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%89%D1%96+%D0%B2%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BF%D0%B8+%D0%B7+%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B8+%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B5%D0%BE&gs_l=psy-ab.3...9676.28830..29222...2.2..3.140.6](https://www.youtube.com/watch?v=ScNC3jKrE7Y)

2. <https://www.youtube.com/watch?v=ScNC3jKrE7Y>
3. https://www.youtube.com/watch?v=T_9GYyd_7e0